

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
акционерлерінің жалпы жиналысының шешімімен
(2023 жылғы 25 мамыр № 48 хаттама)
бекітілді

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
корпоративтік басқару кодексі**

Алматы
2023

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ корпоративтік басқару кодексі (бұдан әрі – Кодекс) «Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамын (бұдан әрі – Банк) басқару процесінде қолданылатын негізгі стандарттар мен қағидаттарды, оның ішінде Директорлар кеңесі мен Басқарма, Банктің акционерлері мен лауазымды тұлғалары арасындағы қатынастарды, Банк органдарының жұмыс істеуі мен шешім қабылдау тәртібін айқындайды.

2. Корпоративтік басқару стандарттарын қолданудың мақсаты Банк акционерлерінің мүдделерін қорғау болып табылады. Корпоративтік басқару Банк акционерлері, оның органдары мен Банктің лауазымды тұлғалары арасындағы қатынастарда, сондай-ақ Банктің (оның органдарының, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің) үшінші тұлғалармен қатынастарында іскерлік этиканың жоғары деңгейін қамтамасыз етуге бағытталған.

3. Осы Кодекс Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелеріне, Үлгілік кодекске сәйкес, сондай-ақ акциялары халықаралық қор биржаларында тізімделген компанияларды корпоративтік басқару практикасын, этикалық нормаларды, дамудың ағымдағы кезеңіндегі Банк қызметінің нақты шарттарын ескере отырып әзірленді.

4. Осы Кодексте төменде келтірілген ұғымдар мынадай мағынаға ие:

Директор	Банктің Директорлар кеңесінің мүшесі;
Корпоративтік басқару	Банк Басқармасы, Директорлар кеңесі, акционерлер, басшы қызметкерлер мен аудиторлар арасындағы қарым-қатынастар, сондай-ақ Банктің уәкілетті алқалы органдары арасындағы қарым-қатынастар жүйесі. Корпоративтік басқару жүйесі өкілеттіктер мен жауапкершіліктің бөлінуін ұйымдастыруға, сондай-ақ корпоративтік шешімдер қабылдау процесін жасауға мүмкіндік береді.
Ақпаратты ашу қағидалары	Банктің шешіміне сәйкес онда Банктің бағалы қағаздары сауда-саттыққа жіберілген қазақстандық және/немесе халықаралық қор биржаларының ақпаратын ашу қағидалары;
Листинг қағидалары	Банктің шешіміне сәйкес онда Банктің бағалы қағаздары сауда-саттыққа жіберілген қазақстандық және/немесе халықаралық қор биржалары жариялаған листинг қағидалары;
Үлгілік кодекс	Қазақстан Республикасының корпоративтік басқару кодексі («Атамекен» Қазақстан Республикасы Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы Төралқасының 2021

жылғы 27 сәуірдегі № 4 шешімімен мақұлданған);

Банктің уәкілетті алқалы органы Директорлар кеңесі, Директорлар кеңесі жанындағы комитет, Басқарма, Басқарма жанындағы комитет;

Орнықты даму Банк және оның мүдделі тараптарының қажеттіліктерін қанағаттандыру болашақ ұрпақтың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін қажетті адами және табиғи ресурстарды сақтау және дамыту арқылы жүзеге асырылатын Банк қызметінің мақсаттарына қол жеткізудің ұйымдастырушылық принципі;

ESG (Environmental, Social, Governance) инвестициялық шешімдерді қабылдау процесінде қаржылық факторлармен қатар экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық факторларды есепке алу.

2-тарау. Корпоративтік басқару қағидаттары

5. Корпоративтік басқару қағидаттары – бұл Банктің корпоративтік басқару жүйесін қалыптастыру, жұмыс істеу және жетілдіру процесінде басшылыққа алатын бастапқы қағидаттары.

Банктің корпоративтік басқаруы барлық акционерлердің және Банктің өзінің құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеуге негізделеді және Банк қызметінің тиімділігінің артуына, оның ішінде Банк активтерінің өсуіне қол жеткізуге, Банктің қаржылық тұрақтылығы мен табыстылығын қолдауға бағытталған. Корпоративтік басқару қағидаттары Банкті басқаруға байланысты туындайтын қатынастарда сенім қалыптастыруға бағытталған.

6. Акционерлерге олардың Банкті басқаруға қатысу құқығын іске асыру үшін нақты мүмкіндікті қамтамасыз ету.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) акционерлердің акцияларға меншік құқығын есепке алудың, сондай-ақ оларға тиесілі акцияларды еркін және тез иеліктен алу мүмкіндігінің сенімді әрі тиімді жүйесін қамтамасыз етеді. Банктің бағалы қағаздарын ұстаушылардың тізілімін жүргізуді орталық депозитарий жүзеге асырады;

2) акционерлердің жалпы жиналысын өткізу туралы ақпаратты Банк акционерлерінің барынша көп санының назарына жеткізуге, акционерлердің жалпы жиналысына қатысуға тиісінше дайындалуға, Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған көлемде және тәртіппен акционерлердің жалпы жиналысына қатысуға құқығы бар адамдардың тізімімен танысуға мүмкіндік беретін акционерлердің жалпы жиналыстарын шақыру және өткізу тәртібін сақтайды. Банк акционерлердің жалпы жиналысының өтетін орнын, күнін және уақытын таңдауды акционерлердің

оған қатысуға және Банкті басқару құқығын іске асыруға, оның ішінде сырттай дауыс беру арқылы нақты мүмкіндігі болатындай етіп жүзеге асырады;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен бекітілген кандидаттарды Банктің директорлар кеңесіне сайлауға ұсыну талаптарын қамтамасыз етеді, сондай-ақ бұл акционердің өз кандидатурасын директорлыққа ұсыну тәртібінің реттемесіне сәйкес ұсыну мүмкіндігін қарастырады, директорлыққа кандидат ретінде ұсынылған тұлғалардың бірыңғай талаптарын белгілеуді, директорларды сайлау кезінде кумулятивтік дауыс беру тәртібін бұлжытпай сақтауды көздейді, бұл Банкті басқаруға ең алдымен акциялары аз ғана миноритарлық акционерлердің қатысу құқығын қамтамасыз ету кепілі болмақ.

7. Банк акционерлері үшін Банктің таза кірісін бөлуге қатысудың шынайы мүмкіндігін жасау (дивидендтер алу).

3. Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) акционерлер үшін дивиденд мөлшерін анықтау және оны төлеудің тәртібі жөнінде неғұрлым ашық әрі түсінікті тетік белгілейді, дивиденд алу тәртібін неғұрлым оңайлатып, жеңілдету үшін шаралар қабылдайды;

2) Банктің дивиденд төлеу жағдайы туралы акционерлерде нақты мағлұмат болу үшін оларға Банктің қаржылық нәтижелері бойынша білгісі келген ақпаратты ұсынады;

3) акционерлерге Банктің қаржылық есептемесімен және жылдық есептерімен танысуға қол жеткізу мүмкіндігін береді, бұл осы Кодекстің 8-тарауымен реттелген;

4) Банктің кінәсінен жарияланған дивиденд толық немесе уақытында төленбеген жағдайда Банктің лауазымды тұлғаларына қатысты заңнамалық актілермен және Банктің ішкі ережелерімен қарастырылған тәртіптік жаза қолданылады.

8. Банк акционерлері мен инвесторларының негізді шешімдер қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында Банк акционерлеріне Банктің қаржылық жағдайына, экономикалық көрсеткіштеріне, қызмет нәтижелеріне, Банкті басқару құрылымына қатысты сенімді ақпараттың уақтылы және толық берілуін қамтамасыз ету.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) акционерлердің күн тәртібіндегі қандай да бір мәселе бойынша дұрыс (баламалы) түсінігі болу үшін акционерлердің жалпы жиналысына әзірлік кезінде акционерлерге күн тәртібіндегі әрбір мәселе бойынша толыққанды ақпарат ұсынады;

2) акционерлерге берілетін жылдық есепке Банктің бір жылдағы қызметінің қорытындысын бағалауға мүмкіндік беретін қажетті ақпарат енгізеді;

3) Банк акционерлерінің өздерін қызықтырған ақпаратты алуы бойынша бірыңғай айқын әрі оңтайлы тәртіп орнатты;

4) конфиденциалды ақпараттың, коммерциялық және банк құпиясын құрайтын ақпараттың пайдаланылуына және ұсынылуына бақылау жасау тәртібін жүйелейді және сақтайды;

5) акционерлердің назарларына міндетті түрде жеткізілуге тиіс ақпаратты ашу жөнінде Қазақстан Республикасының заңнама талаптарын және ақпаратты ашу ережесін орындайды;

9. Банк акционерлерінің барлық санатына тең қатынасты қамтамасыз ету.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) Банктің, ең алдымен басшылықтың Банктің барлық санаттағы акционерлерімен тең қатынас жасау айқындамасын ұстанады;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Банк Жарғысымен және осы Кодекспен белгіленген тәртіппен акционерлердің жалпы жиналысында шешімдер қабылдау арқылы барлық акционерлердің Банкті басқаруға қатысуы үшін қажетті жағдай жасайды;

3) осы Кодекстің 3-тарауында анықталған жалпы жиналысты шақыру және өткізу тәртібін жасады, бұл жиналысқа қатысушы барлық адамдарға өз пікірін айтып, білгісі келген сауалдарын қоюға мүмкіндік береді;

4) осы Кодекстің 7-тарауында анықталған елеулі корпоративтік әрекет жасау тәртібі бекітілді, бұл акционерлерге осындай әрекеттер туралы толық ақпарат алуға мүмкіндік береді және акционердің санатына қарамастан құқығын сақтауды қамтамасыз етеді;

5) Банктің барлық акционерлерінің бірдей ақпарат алуы үшін тең мүмкіндіктер беру тәртібін бекітті, барлық санаттағы акционерлерге ақпарат ұсынудың бірыңғай тәртібін енгізді;

6) Банктің лауазымды тұлғаларын сайлаудың ашық рәсімін бекітті, бұл барлық акционерлерге осы адамдарға қатысты толық ақпарат беруді көздейді;

7) Банк органдары мен оның акционерлері арасында, сондай-ақ акционерлер арасында туындаған жанжал Банкке қатысты болса, оны реттеу үшін барлық мүмкін болатын шаралар қабылдайды.

10. Банктің лауазымды тұлғалары қызметінің барынша ашықтығын қамтамасыз ету.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) инсайдерлік ақпаратты пайдаланатын операцияларды жүзеге асыруға қатаң тыйым салуды қарастырады;

2) Банктің лауазымды тұлғаларының акционерлер алдында есеп берудің заңнамалық актілермен белгіленген тәртібін сақтайды;

3) бұл тұлғалар жөнінде қажетті ақпаратты барлық акционерлерге ұсынуды ескеретін Банктің Директорларын және Басқармасын сайлаудың айқын тәртібін әзірледі нақты алғанда, Банктің ішкі құжаттарына сәйкес берілетін Директорлар кеңесінің Кадрлар және сыйақы жөніндегі комитетінің (бұдан әрі - Кадрлар және сыйақы жөніндегі комитет).

11. Банктің Директорлар кеңесінің қоғам қызметін стратегиялық басқаруды жүзеге асыруын қамтамасыз ету және оның тарапынан қоғамның атқарушы органының қызметін тиімді бақылау, сондай-ақ Директорлардың өз акционерлеріне есеп беруі.

Корпоративтік басқарудың бұл қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) Директорлар кеңесінің шешімімен Банк дамуының стратегиясын бекітті, сондай-ақ Банктің қаржы-шаруашылық қызметіне Директорлар кеңесі тарапынан тиімді бақылауды қамтамасыз етеді;

2) Банктің Директорлар кеңесінің құрамына кандидаттар үшін талаптар белгіледі, соның негізінде Директорлар кеңесіне жүктелген функцияларды неғұрлым тиімді жүзеге асыруды қамтамасыз ететін директорларды сайлауға мүмкіндік болады;

3) Директорлардың Директорлар кеңесінің отырыстарына, тәртіптік мәселелерін нақты регламенттеп, белсене қатысуын қамтамасыз ететін тәртіп бекітті;

4) Директорлар кеңесінің комитеттерін құрады, олардың қызметіне стратегиялық жоспарлау, тәуекелдерді басқару, кадрлар және сыйақылар, ішкі аудит, әлеуметтік мәселелерді және Директорлар кеңесі бекітетін комитеттердің ережелеріне сәйкес Директорлар кеңесіне ұсыныстар ұсынатын басқа да мәселелерді қарастыру кіреді;

5) Директорлар кеңесінің құзырына жататын аса маңызды мәселелерді алдын ала қарастыру үшін комитеттер құруды көздейтін Директорлар кеңесінің құрамын жетілдіру бойынша шаралар қабылдайды;

6) Банктің Директорлар кеңесі алдында Басқарманың есеп беруінің тәртібін орнату арқылы Банк Басқармасының қызметіне тиімді бақылау жасау жөнінде шаралар қабылдайды.

12. Банк Басқармасының Банктің ағымдағы қызметіне тиімді басшылықты адал жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз ету, сондай-ақ Банк Басқармасының Банктің Директорлар кеңесіне және оның акционерлеріне есеп беруін белгілеу.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

1) Қазақстан Республикасының заңнама талаптары негізінде Банк Жарғысында белгіленген Банк Басқармасының құзыретін анықтады;

2) Басқарманың өзіне жүктелген функцияларын неғұрлым тиімді жүзеге асыруы мақсатында Банк Басқармасының қызметіне, оның ішінде Банк Басқармасының Банк дамуының стратегиясы ережелерін орындауына бақылау жасау жүйесін қамтамасыз етеді;

3) Төраға мен Басқарма мүшелерінің, Банктің басқа да лауазымды тұлғаларының сыйақыларының олардың біліктілігіне және Банк қызметіне қосқан нақты үлесіне сәйкес болуын қамтамасыз етеді;

4) Банк Басқармасының өз қызметінде үшінші тұлғалардың, оның ішінде Банк кредиторларының, мемлекеттің және Банк пен оның филиалдары орналасқан аумақтағы жергілікті өзін-өзі басқару органдарының мүддесін тиісінше сақтауы бойынша шаралар қабылдайды;

5) кадрларды басқару жүйесін құрды, бұл Банк қызметкерлерінің Банктің тиімді жұмыс істеуіне деген ынта-жігеріне ықпал етеді, Банктің қатардағы қызметкерлерінің жағдайының біртіндеп әрі үздіксіз өсуін қамтамасыз етеді, осы мақсатта кадр саясатына жауап беретін арнайы құрылым пайда болды.

13. Банк акционерлері үшін этикалық нормаларды анықтау.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру тек Банк акционерлерінің тікелей қатысуымен және еркін ынта білдіруімен мына жағдайларда мүмкін:

- 1) Банк акционерлерінің, ең алдымен ірі акционерлердің этикалық мінез-құлық тәртібінің нормасын қатаң ұстануы;
- 2) Банк акционерлерінің өз құқықтарын асыра пайдалануына жол бермеу;
- 3) акционерлердің басқа акционерлерге немесе Банкке зиян келтіру ниетімен ғана әрекет етуіне жол бермеу.

14. Банктің тиімді ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуін және оны объективті бағалауды қамтамасыз ету.

Корпоративтік басқарудың осы қағидатын жүзеге асыру үшін Банк:

- 1) осы Кодекстің 9-тарауында анықталған тәртіпке сәйкес Банкте ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырды;
- 2) Банктің ішкі бақылау жүйесін құрайтын органдар мен құрылымдық бөлімшелер құзырларының ара-жігін бөлді;
- 3) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін қалыптастыру мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актінің талаптарына сәйкес Директорлар кеңесінің міндеттерінің орындалуы үшін жауапты болатын Банктің Уәкілетті алқалы органдарын құрды;
- 4) ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау мақсатында ішкі аудит қызметін және Директорлар кеңесі жанында аудит жөніндегі комитет (бұдан әрі - Аудит комитеті) құрды;
- 5) ішкі аудит қызметінің Банк Басқармасына тәуелсіз болуы қағидатын енгізді;
- 6) ішкі және сыртқы аудиттің өзара тиімді ықпалдасу жүйесін құрды.

15. Банк барлық мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді экономикалық құндылықтар құру: Банк экономиканың дамуына қаржы ықпал ететін, ал бизнестің дамуы қоғам мен қоршаған ортаның әл-ауқатына ықпал ететін экономика құруға көмектеседі. Банк өзінің тиімділігін арттырады және акционерлер мен мемлекет алдындағы өз міндеттемелерін орындайды, өз клиенттері бизнесінің және Қазақстан Республикасы экономикасының тұтастай тұрақты дамуын қолдайды, ірі, орта, шағын және микробизнестің, оның ішінде оларды жеткізілім тізбегіне қосқанда дамуына ықпал етеді. Банк өңірлерде жұмыс орындарын аша отырып, олардың дамуына үлес қосады, инфрақұрылымды жаңартуға қатысады және әлеуметтік және экономикалық міндеттерді шешуге көмектеседі.

16. Адам құқықтарын сақтау, инклюзивтілік, әртүрлілік, барлығына әділ және тең көзқарас: Банк өз қызметінде және жеткізілім тізбегінде адам құқықтарын сақтайды және қорғайды, контрагенттерге, клиенттерге және іскер серіктестерге тиісті талаптар қояды. Банк инклюзивтілікті қолдайды, кедергісіз ортаны дамытады, әлеуметтік маңызы бар қаржылық және қаржылық емес өнімдер мен қызметтердің халықтың осал топтары үшін қолжетімділігін арттырады. Банк жалпы құндылықтар, мәдени көп қырлылық, гендерлік, нәсілдік және басқа теңдік негізінде барлық

қызметкерлердің әлеуетін іске асыру үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді және жағдайлар жасайды. Ұлттық деңгейде Банк инклюзивтілік, адам құқықтарын сақтау және қорғау саласында стандарттар мен үздік тәжірибелерді қалыптастыруға қатысады.

17. Қоршаған ортаға ұқыпты қарау: Банк экологиялық және климаттық тәуекелдерді басқару тәжірибесін жетілдіре отырып, материалдарды, энергия мен суды пайдалану тиімділігін арттыру және қалдықтарды ұтымды пайдалану жөніндегі іс-шараларды іске асыра отырып, климатқа және қоршаған ортаның басқа да компоненттеріне өзінің теріс әсерін болдырмайды, барынша азайтады немесе өтейді. Банк «жасыл» және циклдік экономиканы қалыптастыруға қатысады, қоршаған ортаға әсерді азайту және ең үздік қолжетімді технологияларды енгізу жөніндегі жобаларды қаржыландырады.

18. Жауапты қаржыландыру тәжірибесін дамыту және ESG-тәуекелдерін тиімді басқару: Банк жоғары қаржы көрсеткіштерін бір уақытта қамтамасыз еткенде жағымды әлеуметтік және экологиялық ықпалды қамтамасыз етуге бағытталған интеграцияланған бизнес-үлгіні енгізеді. Банк ESG-трансформация, жауапты қаржыландыруды дамыту, ESG-тәуекелдерді кешенді және жүйелік басқару арқылы өзінің ұзақмерзімді тұрақтылығын және бәсекеге қабілеттілігін арттырады.

19. Барлық қолданыстағы заңнамалық нормаларды сақтау және өзіне алған міндеттемелерді орындау: Банк Қазақстан Республикасының заңнамасына, халықаралық құқыққа және реттеу ортасының нормаларына қатаң сәйкес қызмет етеді, жауапты қаржыландыруға және тұрақты дамуға көмектесу үшін нормативтік базаны жасақтауға қатысады.

20. Этикалық іскерлік көзқарасты ұстану және корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесін енгізу: Банк маркетингтің және сатудың этикалық тәжірибелерін қоса алғанда адал, ашық іскерлік тәжірибені жүргізу мен таратуды ұстанады. Банк ең бірінші ақпараттық қауіпсіздікке және клиенттердің дербес деректерін қорғауға, жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және қаржылық қылмыстардың алдын алуға көңіл бөледі. Банк ESG-факторларды ескере отырып және алдыңғы қатарлы тәсілдерді негізге ала отырып, бірыңғай корпоративтік басқару стандарттарын әзірлейді және енгізеді.

21. Ақпараттық ашықтық пен айқындықты жетілдіру: Банк тұрақты даму туралы жыл сайынғы есебінде қоғамға, экономикаға, қоршаған ортаға ықпал етуіне қатысты өз қызметі туралы анық, дәл және сенімді ақпаратты ашуға ұмтылады және халықаралық стандарттар негізінде ESG мен тұрақты даму саласында есептілікті қалыптастырады. Банк қолжетімді және мүдделі тараптардың қалауын ескере отырып, таңдалған арналарда түрлі форматта ақпарат беру арқылы мүдделі тараптармен белсенді өзара іс-қимыл жасайды.

3-тарау. Банк акционерлерінің жалпы жиналысы

22. Банк акционерлеріне акционерлердің жалпы жиналысын шақыру және өткізу жөніндегі жұмысқа қатысу арқылы Банкті басқаруға қатысу құқығы берілді. Банк қолданатын акционерлердің жалпы жиналысын шақыру, дайындау және өткізу тәртібі Банктің барлық акционерлеріне тең қатынасты қамтамасыз етеді және Банктің әрбір акционеріне акционерлердің жалпы жиналысына қатысу құқығын іске асыруға тең мүмкіндік береді.

23. Акционерлердің жалпы жиналысын шақыру, дайындау және өткізу тәртібі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, Жарғының нормаларымен және Банктің ішкі нормативтік құжатымен регламенттеледі.

4-тарау. Банктің Директорлар кеңесі

24. Қазақстан Республикасының заңнамасымен және (немесе) Банк Жарғысымен Банк акционерлерінің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, оның қызметіне жалпы басқаруды жүзеге асыратын Банктің басқару органы Директорлар кеңесі болып табылады.

Директорлар кеңесі оның құзыретінің мәселелері бойынша шешімдер қабылдай отырып, шешімдерді қабылдау кезінде мынадай қағидаттарды сақтау қажеттілігіне сүйенеді:

1) ұсынылатын ақпаратты жан-жақты адал бағалаудың негізінде, тиісті сақтықпен және қамқорлықпен шешімді орынды қабылдау және Банктің мүддесі үшін әрекет ету (duty of care). Сақтық және қамқоршылық көрсету міндеті бизнес шешімдерді қабылдау процесіндегі қателерге қолданылмайды, егер Директор бұл кезде өрескел ұқыпсыздық көрсетпеген болса;

2) Банкпен ерекше қатынаспен байланысқан тұлғалардың жеке пайдасын, мүдделерін Банктің мүдделерінің зарарына ескермей, Банктің мүддесі үшін адал шешім қабылдау және әрекет ету (duty of loyalty);

3) Банк қызметіне белсенді қатысу және Банк қызметінің елеулі өзгерістері мен сыртқы жағдайы туралы хабардар болу, сондай-ақ ұзақ мерзімді перспективада Банк мүдделерін қорғауға бағытталған шешімдерді дер кезінде қабылдау.

25. Директорлар кеңесі Банктің стратегиясына тұрақты даму факторларын интеграциялау тәсілдерін анықтайды, Директорлар кеңесінің жұмысындағы тиісті рәсімдер мен тәжірибелерді бекітеді және іске асырылуына көмектеседі, тиісті функционалдық салаларда тұрақты даму мәселелері бойынша Директорлар кеңесі комитеттерінің міндеттерін, Банк қызметінің тақырыптық маңызды көрсеткіштерін анықтау және мониторинг жүргізу тетіктерін айқындайды, Банктің ESG мәселелерін реттейтін жоғарғы деңгейдегі ішкі құжаттарын (саясаттарын) бекітеді. Банктің Директорлар кеңесі ESG-күн тәртібін іске асыруға бақылау жасайды.

26. Директорлар кеңесінің айрықша құзыреті, отырыстарды өткізу тәртібі, Директорлар кеңесінің мүшелеріне қойылатын талаптар, сондай-ақ

оларды сайлау тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында, Банктің Жарғысында және Банктің ішкі құжаттарында айқындалады.

27. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында және Банктің Жарғысында өзгеше көзделмесе, Директорлар қызметінің нәтижелері қанағаттанарлық болған жағдайда Директорлар кеңесінің құрамына шексіз рет қайта сайлана алады.

§ 1. Тәуелсіз директорлар

28. Тәуелсіз директор өзінің тәуелсіздігін жоғалтуға әкеп соғатын іс-әрекеттерге бармауы керек. Егер тәуелсіз директор Директорлар кеңесі құрамына сайланғаннан кейін оның мұндай мәртебесі жоғалатындай өзгерістер мен жағдайлар туындайтын болса, аталған өзгерістер мен жағдайларды баяндап, Директорлар кеңесіне өтініш беруге міндетті. Бұл жағдайда Директорлар кеңесі акционерлерді хабардар етуге тиіс, ал қажет болғанда Директорлар кеңесінің жаңа құрамын сайлау үшін акционерлердің кезектен тыс жалпы жиналысын шақыра алады.

29. Уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде көзделген жағдайларды қоспағанда, Директорлар кеңесінің мүшесі Банктің тәуелсіз директоры лауазымын қатарынан он жылдан астам атқаруға құқылы емес.

30. Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлға болып табылатын және (немесе) Банктің Тәуелсіз директоры лауазымына оны келісу туралы өтінішхат берілген күннің алдында үш жыл бойы Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлға болып табылған тұлға Банктің Тәуелсіз директоры лауазымын атқара алмайды (тағайындауға (сайлауға) болмайды).

§ 2. Директордың міндеттері

31. Директор өзіне жүктелген міндеттерді Банк пен оның акционерлерінің мүддесі үшін объективті және адал ниетпен орындайды.

Директорлар кеңесі Басқарманың тиімді қызмет етуін қамтамасыз етеді және осы қызметті бақылайды.

Өз міндеттерін тиісті түрде орындау мақсатында Директорлар кеңесінің мүшесі Банк Басқармасынан қажетті ақпарат алуды талап етуге құқылы.

32. Директорлар кеңесінің мүшесі Банк мүдделері мен Директорлар кеңесі мүшесінің мүдделері арасында жанжалға немесе осындай жанжалдың пайда болуына әкеп соқтыратын әрекеттер жасаудан тартынуға тиіс, ал ондай жағдай болғанда немесе жанжал пайда болған жағдайда Директорлар кеңесіне ақпарат беруі тиіс және іс-әрекет жасау тәртібін сақтауға шара қолдануы тиіс.

Директорлар кеңесінің мүшесі өзінің мүдделілігі бар мәміле жасау ниеті туралы Директорлар кеңесін жазбаша хабардар етеді, сондай-ақ ақпаратты ашып көрсету үшін заңнамада белгіленген тәртіппен өзі жасаған мәмілелер туралы ақпаратты ашуға міндетті.

33. Директор Директорлар кеңесінің отырыстарына белсене қатысады.

Директор өзінің отырысқа қатыса алмайтындығы жөнінде Директорлар кеңесін алдын ала себептерін түсіндіре отырып хабардар етеді.

Әрбір директор шақыру мен өткізу тәртібі Банк Жарғысымен анықталатын Директорлар кеңесінің отырысын шақыруды талап етуге құқылы.

Банкті басқаруға қатысты немесе шешім қабылдау үшін ұсынылатын мәселелер бойынша Директордың ерекше пікірі болған жағдайда, мұндай пікір айырмашылығы Директорлар кеңесі отырысының хаттамасында атап көрсетілуге тиіс.

Директор олар бойынша шешім қабылдауда мүдделілігі бар мәселелер (оның жасалуында Директордың немесе оның үлестес тұлғаларының мүдделілігі бар мәміле) бойынша дауыс беруге қатыспайды. Бұл ретте Директор Директорлар кеңесіне сондай мүдделілік фактісінің өзін, сондай-ақ оның туындау негіздерін Директорлар кеңесінің отырысы жүзбе-жүз жүргізілген кезде ауызша, немесе шешімді қабылдау сұрау (сырттай дауыс беру) тәртібімен жүргізілген кезде тиісті жазбаша хабарлама жолдау арқылы ашып көрсетеді.

34. Директор Банк жөнінде конфиденциалдық ақпаратты, инсайдерлік ақпаратты, сондай-ақ заңмен қорғалатын банктік, коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты Директорлық міндеттерін атқару мерзімі барысында және Банкте жұмыс істеуін тоқтатқаннан кейін Банктің ішкі ережелерімен белгіленген мерзім ішінде өзінің жеке мүддесінде немесе үшінші тұлғалардың мүддесінде пайдалануға және жария етуге тиісті емес.

§ 3. Директорлар кеңесінің қызметін ұйымдастыру

35. Директорлар кеңесін Төраға басқарады, ол Директорлар кеңесінің өз міндеттерін ойдағыдай орындауын қамтамасыз етеді. Директорлар кеңесінің Төрағалығына мінсіз іскерлік беделі мен басшылық лауазымдарда жұмыс істеу тәжірибесі бар, адалдық, беріктілік сияқты қасиеттерге ие және Директорлар мен акционерлердің сөзсіз сеніміне ие адам тағайындалады.

36. Отырысты шақыру және оны өткізуге дайындық тәртібі Директорларға оны өткізуге тиісті түрде дайындалу мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Директорлар кеңесінің отырыстарын шақыру, дайындау және өткізу, Директорлар кеңесінің шешімдер қабылдау тәртібі Банктің Жарғысында, осы Кодексте және Банктің ішкі нормативтік құжаттарында айқындалады.

37. Директорлар кеңесінің Төрағасы Директорлар кеңесінің тиімді қызмет етуін ұйымдастырады және оның Банктің басқа органдарымен және құрылымдық бөлімдерімен өзара іс-қимыл жасауын қамтамасыз етеді.

Директорлар кеңесіне өз міндеттерін орындау үшін жеткілікті ақпарат уақытында берілуге тиіс.

Директорлар кеңесінің Төрағасы Директорлар кеңесі отырыстарының күн тәртібін бекітеді, күн тәртібі мәселелері бойынша неғұрлым тиімді шешімдерді әзірлеуді және қажет болған жағдайда осы мәселелерді еркін

талқылауды, сондай-ақ Директорлар кеңесі отырыстарын өткізудің жағымды атмосферасын ұйымдастырады.

Директорлар кеңесінің Төрағасы күн тәртібі мәселелері бойынша шешімдер қабылдау, Директорды аталған мәселелер бойынша өз пікірлерін еркін білдіруге және оларды ашық талқылауға ынталандыру үшін қажетті ақпаратты Банк Басқармасы арқылы директорға уақтылы ұсыну үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды, қаралатын мәселелер бойынша шешімдердің жобаларын тұжырымдау кезінде өзіне бастама көтереді.

38. Директорлар Банктің қаржы-шаруашылық қызметіндегі ең маңызды оқиғалар, сондай-ақ акционерлердің мүдделеріне тиесілі басқа да жағдайлар туралы ақпараттармен қамтамасыз етіледі.

Төраға мен Басқарма мүшелері, Банктің құрылымдық бөлімдерінің басшылары, соның ішінде Директорлар кеңесінің хатшысы арқылы, Директорлар кеңесі отырысының күн тәртібінің мәселелері жөнінде және Директорлардың кез келгенінің сұратуы бойынша уақтылы қажетті және сенімді ақпараттар ұсынады.

39. Директорлар кеңесінің отырысы жүзбе-жүз қатысу нысанымен да сырттай жүргізу нысанында да өткізіледі.

§ 4. Директорлардың жауапкершілігі

40. Директорлар кеңесінің төрағасы сонымен қатар Директорлардың нақты және толық ақпаратты уақтылы алуы қамтамасыз етілуіне жауапты. Директорлар кеңесі орындайтын функциялардың барлық аспектісінде оның қызметінің тиімді болуын қамтамасыз ете отырып, Директорлар кеңесінің қызметіне басшылық ету үшін жауапты. Директорлар кеңесінің төрағасы акционерлермен тиімді байланыс орнатуды қамтамасыз етуі, Тәуелсіз директорлардың тиімді қатысуына көмектесуі және Тәуелсіз директорлар, сондай-ақ Директорлар мен Банк басқармасы арасында конструктивті қатынастардың болуын қамтамасыз етуі тиіс.

41. Директорлар кеңесінің Төрағасы мен директорлар өз міндеттерін орындамағаны үшін немесе тиісті түрде орындамағаны үшін жауапты болады.

42. Директорлар кеңесінің Төрағасы мен директорлар өздерінің айыпты іс әрекеттерімен Банкке келтірген шығындары үшін Банк алдында заңнамада қарастырылған жауапкершілік арқалайды.

43. Жаңадан сайланған директорларға олардың міндеттеріне қатысты толық, ресмилік және арнайы әзірленген нұсқаулықтар (кіріспе курсы) беріледі.

Директорлар кеңесінің Төрағасы директорлардың өз білімдері мен дағдыланған істерін тұрақты жетілдіріп отыруларын қадағалайды, олардың өз қызметтерін атқаруы үшін қажетті Банк қызметі мен қызмет нәтижелері туралы мәліметті Директорлардың барлығының (Директорлар кеңесінің құрамындағы болсын, Директорлар кеңесі комитеттерінің құрамындағы болсын директорлар) назарына жеткізіп отырады. Директорлардың білімі мен

біліктілігін дамыту және жетілдіру үшін Банк барлық қажетті жағдайды қамтамасыз етеді.

§ 5. Директорлар кеңесінің қызметін бағалау

44. Директорлар кеңесінің қызмет нәтижесін акционерлердің жылдық жалпы жиналысы бағалайды.

45. Директорлар кеңесі жыл сайын өз қызметіне, сондай-ақ өз комитеттерінің қызметіне және директорлардың әрқайсысының жеке қызметіне ресми және қатаң бағалау жүргізеді.

46. Директорларды бағалау әр директордың Директорлар кеңесінің жұмысына қатысу тиімділігін, олардың әрқайсысының өз лауазымдық міндеттерін орындауын анықтауға, оның ішінде Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің отырыстарына қатысуы туралы мәліметтерді талдауға бағытталған. Директорлар кеңесінің Төрағасы мықты жақтарын мойындап, Директорлар кеңесінің назарын осал жақтарына аударып, қызметті бағалау нәтижелерін қарап, талдайды, және қажеттілік туындаған кезде жаңа директорлар тағайындау немесе әрекет етуші директорлардың өкілеттігін тоқтату жөнінде ұсыныс жасайды.

§ 6. Директорлар мен Басқарма мүшелерінің сыйақысы

47. Директорлар кеңесі жанынан Директорлар құрамынан Сыйақы жөніндегі комитет құрылады, оған кемінде бір тәуелсіз директор кіреді.

48. Директорлар және (немесе) Басқарма мүшелері өздеріне сыйақы төлеу туралы мәселені қарастыруға қатыспайды.

49. Сыйақы жөніндегі комитет Банктің ішкі құжаттарына сәйкес Директорлар кеңесіне Директорларға төленетін сыйақы мөлшері мен талаптарына қатысты ұсыныс береді.

50. Директорларға сыйақы төлеудің тәртібі мен талабы Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Банктің ішкі ережелеріне сәйкес Банк акционерлерінің жалпы жиналысында анықталады.

5-тарау. Банк Басқармасы

51. Банкте алқалы атқарушы орган – Басқарма жұмыс істейді.

Басқарма таңдалған бизнес үлгіге, қызметтің ауқымына, түріне және операциялардың күрделілігіне, тәуекел бейініне және Банктің Директорлар кеңесі бекіткен ішкі құжаттарға сәйкес Банктің ағымдағы қызметін адал басқарады және Банк стратегиясының орындалуын қамтамасыз ету, Банктің Директорлар кеңесі бекіткен рәсімдерді, процестерді және саясаттарды сақтау үшін, сондай-ақ Банк акционерлерінің және Директорлар кеңесінің жалпы жиналысының шешімдерін уақтылы және тиімді орындау үшін жауапкершілік арқалайды.

52. Банк Басқармасы ESG және орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын әзірлеуді және бекітуді, сондай-ақ Банктің құрылымдық бөлімшелерінің оның орындалуын жедел бақылауды жүзеге асырады.

53. Басқарма Төрағасы мен оның мүшелері Банк акционерлері мен қызметкерлері тарапынан сенімге ие болуы керек. Басқарма мүшелеріне олардың тұлғалық және кәсіби қасиеттеріне талап жоғары қойылады.

54. Директорлар кеңесі Басқарма мүшелерінің қызметіне тиімді бақылау жасайды. Банк Басқармасы Банктің Директорлар кеңесіне есеп беруге міндетті.

55. Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің айрықша құзыреті, отырыстарды өткізу тәртібі, Басқарма Төрағасы мен мүшелеріне қойылатын талаптар, олардың міндеттері мен жауапкершілігі, сондай-ақ оларды сайлау тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында, Банктің Жарғысында және Банктің ішкі құжаттарында айқындалады.

6-тарау. Корпоративтік хатшы

56. Корпоративтік хатшы – Банктің Директорлар кеңесінің және (немесе) Басқармасының мүшесі болып табылмайтын, Банктің Директорлар кеңесіне есеп беретін Банк жұмыскері.

Банктің Корпоративтік хатшысы өз құзыретінің шеңберінде Банк акционерлерінің жалпы жиналысын және Директорлар кеңесінің отырыстарын дайындау мен жүргізуді бақылайды, акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды және Директорлар кеңесінің отырсына материалдарды құруды қамтамасыз етеді, оларға қолжетімділікті қамтамасыз етуді бақылайды.

57. Банктің Корпоративтік хатшысы корпоративтік саясат пен Банктегі корпоративтік процестер үшін жауап береді. Корпоративтік хатшы акционерлердің және басқа да басқару органдарының қарым-қатынастарында, сондай-ақ акционерлер арасындағы қарым-қатынастарда даулы жағдайлардың шешілуін қамтамасыз ету керек.

58. Банктің Корпоративтік хатшысы акционерлердің шағымдарын Банктің сәйкес органдарының тиісінше қарауын және акционерлердің құқықтарын бұзуға байланысты даулардың шешілуін қамтамасыз етеді. Сондай шағымдарды Банктің органдарының және бөлімшелерінің уақытында қаралуына бақылау Корпоративтік хатшыға жүктеледі.

59. Корпоративтік хатшының құзыреті мен қызметі Банктің сәйкес ішкі ережелерінде айқындалады.

60. Корпоративтік хатшыны тағайындау, өкілеттік мерзімін белгілеу, оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Корпоративтік хатшының лауазымдық жалақысының мөлшері мен сыйақыны төлеу шарттарын белгілеу Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады.

7-тарау. Маңызды корпоративтік әрекеттер

61. Елеулі корпоративтік әрекеттер деп Банк пен оның мүлкінің құқықтық мәртебесінің өзгеруіне әкеп соқтыруы мүмкін және елеулі түрде Банк пен оның акционерлерінің мүддесіне ықпал ететін әрекеттер танылады.

Банк маңызды корпоративтік әрекеттер Банктің заңнамамен, Банк Жарғысымен және осы Кодекспен анықталған елеулі корпорациялық әрекеттер жасау процедурасын сақтау арқылы жететін барынша ашықтық және айқындықпен қабаттас болатынын түсінеді.

Банк елеулі корпорациялық әрекеттер жасаған кезде Банк мүддесіне залал келтіретін немесе келтіруі мүмкін әрекеттердің жасалуына жол бермеуге міндеттенеді.

62. Банк елеулі корпорациялық әрекеттерге төмендегі жағдайларды жатқызады:

1) мынадай шарттарға бір мезгілде жауап беретін ірі мәмілелер және (немесе) мәмілелер: Банк жасауға мүдделілігі бар мәмілелер болып табылады және Банктің уәкілетті органы осындай мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдаған күні құны Банк активтерінің жалпы баланстық құны мөлшерінің он және одан да көп пайызын құрайтын мүлікті сатып алуға немесе иеліктен шығаруға байланысты;

2) Банктің орналастырылған акцияларының 30 және одан да көп пайызын сатып алу;

3) Банкті қайта ұйымдастыру және тарату;

4) фундаменталды корпоративтік өзгерістерге әкеп соғатын өзге де әрекеттер мен оқиғалар.

63. Өзінің нышанымен елеулі корпорациялық әрекетке жататын мәміленің мәні болып табылатын мүліктің нарықтық құнын, бағалы қағаздар (оның ішінде Банктің өзі шығарған бағалы қағаздар) немесе кредит мәмілесі мәміленің мәні болып табылатын жағдайлардан басқа, тиісті лицензиясы бар тәуелсіз бағалаушы анықтайды. Бағалы қағаздардың нарықтық құны Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Банктің ішкі ережелеріне сәйкес белгіленеді.

Оның нәтижесінде Банк активтерінің мөлшерінен он және одан жоғары пайызды құрайтын сомаға мүлік сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын мәмілені жасау туралы шешім, бағалаушы бағалау қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамалық актіне сәйкес белгілеген аталған мүліктің нарықтық құнын есепке алып, қабылдануы керек.

Егер сондай мәміленің мәні ақша және (немесе) бастапқы нарыққа шығарылатын (орналастырылатын) бағалы қағаздар және (немесе) активтер және (немесе) бұрын банк болып табылған заңды тұлғаның талап ету құқықтары болса, бағалау жүргізілмейді.

64. Банк мәміле жасау кезінде сол мәміленің елеулі корпорациялық әрекетке жататындығын анықтау үшін барлық қажетті әрекеттер жасауға міндетті.

65. Банктің үлестес тұлғалары өз кезегінде Банктің Директорлар кеңесінің назарына мыналарды жеткізуге міндетті:

1) олар мәміленің тарабы болып табылады немесе оған үш жұмыс күні ішінде өкіл немесе делдал ретінде қатысады;

2) олар үлестес заңды тұлғалар туралы, оның ішінде өз бетінше немесе өздерінің үлестес тұлғаларымен бірге дауыс беретін акцияларының (үлестерінің, пайларының) он және одан да көп пайызын иеленетін заңды тұлғалар туралы және органдарында лауазымдарды атқаратын заңды тұлғалар туралы;

3) олар мүдделі тұлғалар деп танылуы мүмкін өздері білетін жасалатын немесе болжанатын мәмілелер туралы.

8-тарау. Банктің ақпаратты ашуы

66. Банк қызметіне дұрыс баға беру және оған сенімді қолдау үшін Банктің барынша ақпараттық ашықтығының өте маңызды екенін ескере отырып, Банк акционерлерге, инвесторлар мен уәкілетті органға Банктің корпоративтік оқиғалары қызметі туралы уақытылы және толық ақпарат ұсынуды қамтамасыз етеді.

67. Банктің акционерлер, инвесторлар мен уәкілетті орган алдында өз қызметі туралы ақпаратты ашуының негізгі мақсаты, осы берілген тұлғаларды Банк туралы қол жетерлік, жүйелі және сенімді ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады. Сонымен, Банк ақпарат көлемінің тек Банк корпоративтік оқиғалары туралы толық және дұрыс түсінік қалыптастыруға және Банк қызметіне қатысу (Банк акцияларын сатып алу) туралы салмақты шешім қабылдауға, сондай-ақ Банк басқаруына қатысу процесінде басқа да әрекеттер жасау туралы шешім қабылдауға мүмкіндік беретініне сүйенеді. Сонымен қатар мұндай ақпараттық ашықтық уәкілетті орган тарапынан бақылау жасауды жеңілдетеді.

68. Сонымен қатар, нақты ақпаратты ашқан кезде Банк Қазақстан Республикасы заңнамасының, листинг қағидаларының және ақпаратты ашу қағидаларының талаптары жағдайында оның корпоративтік (ішкі) ақпаратын қорғауға және құпия сақтауға тиіс.

69. Банк ақпаратты ашу қағидаларына, листинг қағидаларына сәйкес бағалы қағаздарға бағалардың қалыптасуына әсер етуі мүмкін ақпараттың тізбесін айқындайды және осындай ақпараттың таралуын бақылаудың тиісті рәсімдері мен жүйелерін енгізеді.

70. Белгілі бір жағдайларда Банк ақпаратты ашу қағидаларына және листинг қағидаларына сәйкес мұндай әрекеттер жұртшылықты адастырмаса және Банк мұндай ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ете алатын болса, Банктің мүдделерін қорғау мақсатында ақпаратты жария ашуды кейінге қалдыра алады.

71. Директорлар мен Банктің тиісті қызметкерлері ақпаратты ашу саясатын қолдану жөнінде тиісінше әзірліктен өтуі үшін Банк өзінің мұндай

қызметкерлерін, сондай-ақ өзге де тұлғаларды ақпаратты ашуға қатысты қойылған шектеулер туралы хабардар етеді.

§ 1. Банк акционерлері мен уәкілетті органдарға ақпарат ұсыну тәртібі

72. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес және ақпараттық ашықтықты қамтамасыз ету мақсатында Банк қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында және ресми тізіміне Банктің бастамасы бойынша шығарылған бағалы қағаздары енгізілген қор биржасының интернет-ресурсында міндетті түрде мыналардың ашып көрсетілуін қамтамасыз етеді:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орталық депозитарий ашатын оқиғалар туралы ақпаратты қоспағанда, Банктің корпоративтік оқиғалары туралы ақпарат;

2) жыл қорытындысы бойынша Банк Басқармасы мүшелерінің сыйақысының жиынтық мөлшері туралы ақпарат;

3) Банктің үлестес тұлғалары туралы мәліметтер;

4) Банк әрбір осындай ұйым акцияларының (үлестерінің, пайларының) он және одан да көп пайызын иеленетін ұйымдардың тізімі;

5) Банктің жылдық қаржылық есептілігі және Банктің аудиторлық есептері;

6) Банк акцияларды ұйымдастырылмаған нарықта өтеуін төлеп алу кезінде олардың құнын анықтау әдістемесі;

7) тоқсан сайынғы қаржылық есептілік.

Ресми тізіміне Банктің бастамасы бойынша Банктің шығарған бағалы қағаздары енгізілген қор биржасының интернет-ресурсында Банк қор биржасының ішкі құжаттарында айқындалған өзге де ақпараттың ашылуын қосымша қамтамасыз етуге міндетті.

73. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында корпоративтік оқиғалар туралы ақпаратты жариялаудың (бағалы қағаздарды ұстаушылардың назарына жеткізудің) өзге мерзімдері көзделмесе, осы ақпаратты Банк ол туындаған күннен кейін үш жұмыс күні ішінде ашады.

Банк қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында және ресми тізіміне Банктің бастамасы бойынша шығарылған Банктің бағалы қағаздары енгізілген қор биржасының интернет-ресурсында қазақ және орыс тілдеріндегі ақпараттың ашылуын қамтамасыз етеді.

74. Банктің ақпаратты ашу тәртібі, Банктің ашуы тиіс ақпараттың мазмұнына қойылатын талаптар, сондай-ақ Банктің қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында ақпаратты ашу мерзімдері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленеді.

Банктің ақпаратты ашу тәртібі, ашылуы тиіс ақпараттың мазмұнына қойылатын талаптар, сондай-ақ қор биржасының интернет-ресурсында ақпаратты ашу мерзімдері ресми тізіміне Банктің бастамасы бойынша шығарылған Банктің бағалы қағаздары енгізілген қор биржасының ішкі құжаттарында белгіленеді.

75. Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Банк Жарғысына сәйкес Банк өз акционерлерінің төмендегідей құжаттарға қол жеткізуін қамтамасыз етеді:

- 1) Банктің Жарғысына, оған енгізілген өзгерістер мен толықтырулар;
- 2) құрылтай жиналыстарының хаттамалары;
- 3) құрылтай шарттарына (жалғыз құрылтайшының шешімдері), құрылтай шарттарына енгізілген өзгерістер мен толықтырулар (жалғыз құрылтайшының шешімдері);
- 4) белгілі бір қызмет түрлерімен айналысуға және (немесе) белгілі бір іс-әрекеттер (операциялар) жасауға рұқсаттар;
- 5) Банктің өз балансында тұрған (болған) мүлікке құқығын растайтын құжат;
- 6) Банктің бағалы қағаздарын шығару проспектісі;
- 7) Банктің бағалы қағаздарының шығарылымын мемлекеттік тіркеуді растайтын құжаттар, бағалы қағаздардың күшін жою, сондай-ақ уәкілетті органға берілген Банктің бағалы қағаздарын орналастыру және өтеу қорытындысы туралы есептерді бекіту;
- 8) Банктің филиалдары мен өкілдіктері туралы ережелер;
- 9) Акционерлердің жалпы жиналыстарының хаттамалары, дауыс беру қорытындысы туралы хаттамасы және бюллетеньдер (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетеньдер), акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібіндегі мәселелер туралы материалдар;
- 10) Акционерлердің жалпы жиналысын жүргізу үшін ұсынылған акционерлердің тізімдері;
- 11) Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларына (сырттай отырыстарының шешімдеріне) және бюллетеньдерге (оның ішінде жарамсыз деп танылған бюллетеньдерге), Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» заңына, Банктің Жарғысына және мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздарын шығару проспектісіне сәйкес акционерлердің құқықтарын қозғайтын Директорлар кеңесінің күн тәртібінің мәселелері бойынша материалдар;
- 12) Банк Басқармасы отырыстарының хаттамалары (шешімдері);
- 13) Банктің қаржылық есептілігі;
- 14) Корпоративтік басқару кодексі, оның өзгерістері мен толықтырулары;

76. Қазақстан Республикасының заңнамасына, Банк Жарғысына және осы Кодекске сәйкес Банк акционерлеріне ұсынылуға тиіс ақпарат Банк акцияларына депозитарлық қолхат ұстаушыларға депозитарий банкі арқылы беріледі.

§ 2. Банк құжаттарын алу тәртібі

77. Акционерлер осы Кодекстің 75-тармағында көрсетілген, коммерциялық немесе басқа да конфиденциалды ақпаратты құрамайтын құжаттарды алу үшін қажетті құжаттардың атауы мен жасалған (жасалуға

тиіс) күнін, өзінің мекенжайын көрсете отырып, Банк Басқармасы Төрағасының атына жазбаша өтініш жазады.

Өтініш, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленгеннен басқа жағдайларда, оның Банкке келіп түскен күнінен күнтізбелік 10 күн ішінде қаралуға тиіс. Осы мерзім өтісімен, Банк өтініш берушіге берілген өтініштің қаралған нәтижесі туралы жазбаша хабарлауға міндетті.

Банк акционердің талабы бойынша акционерге Жарғының көшірмесін, оған енгізілген өзгертулер мен толықтыруларды акционердің жазбаша өтінішін алған мезеттен кейін үш күн ішінде ұсынады.

Банк құжаттар көшірмесін бергені үшін ақы мөлшерін құжаттар көшірмесін дайындауға, құжаттарды акционерге жеткізуге байланысты кеткен шығын құнынан, сондай-ақ орталық депозитарийдің қызметіне төленетін ақы құнынан аспайтын мөлшерде белгілейді.

78. Банк Басқармасы Төрағасының шешімімен конфиденциалдық сипаттағы және қызметтік, коммерциялық немесе басқа да заңмен қорғалатын құпиясы бар құжаттарды беру шектелуі мүмкін.

Коммерциялық немесе басқа қорғалатын Банк құпиясы бар қажетті ақпаратты алу үшін Банк акционері:

1) Банк Басқармасының Төрағасына өзі танысқысы келген немесе көшірмесін алғысы келген құжаттардың атауы мен жасалған (жасалуға тиіс) күнін көрсете отырып, жазбаша өтініш береді;

2) Банк Басқармасының Төрағасы акционер сұраған ақпаратты берудің мүмкіндігін, сондай-ақ ұсынылатын құжаттардың түрін (көшірмесі, құжаттың куәландырылған үзіндісі және т.б.) және сұралған ақпаратты ұсынудың нысанын қарастырады. Басқарма Төрағасы сұралған ақпаратты беру жөнінде шешім қабылдаған кезде сәйкес құрылымдық бөлім акционерге құжаттармен танысу мүмкін болатын орын мен мерзімді хабарлайды немесе құжаттардың көшірмелерін (куәландырылған үзінділер және т.б.) дайындауға кететін шығыс сомасын, акционерге жіберу немесе жеткізу, сондай-ақ акционер аталған шығыстардың құнын төлеу үшін деректемелерді хабарлайды;

3) Банктің пошталық шығыстары мен құжаттарының көшірмелерін дайындау шығыстарын төлеуге ақша алған және акционердің банктік, коммерциялық және қызметтік құпияны жарияламау туралы Міндеттемеге қол қойған күнінен бастап бес жұмыс күні ішінде Банк сұралған құжаттардың көшірмелерін (олардың куәландырылған көшірмелерін) тапсырыс хатпен жібереді немесе акционердің өзіне табыс етеді.

Акционер жоғарыда аталған міндеттемеге қол қоймаған жағдайда Банк сұралған ақпаратты (құжаттарды) ұсынбайды.

79. Банк Кодекстің 77-тармағында көрсетілген акционердің талабы келіп түскен күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей мынадай талаптардың кем дегенде біреуі болған кезде құжаттардың көшірмесін беруден бас тартуға құқылы:

1) акционер талап қойған күнге сұрау салынатын құжаттың электрондық нұсқасы Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы және

акционерлік қоғамдар туралы заңнамасында көзделген тәртіппен қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында орналастырылса;

2) акционердің оны беру туралы алғашқы талабын Банк толық көлемде орындаған жағдайда құжат соңғы үш жыл ішінде қайта сұратылса;

3) акционердің талаппен жүгінген күніне орындалуы жүзеге асырылатын мәмілелер бойынша құжаттарды қоспағанда, құжат Банк қызметінің өткен кезеңдеріне (талаппен жүгінген күнге дейін үш жылдан астам) жатса;

4) орындалуы тұлғаның Банк акцияларын иелену кезеңінде жүзеге асырылатын мәмілелер бойынша құжаттарды қоспағанда, құжат Банк қызметінің өткен кезеңдеріне (тұлғаның Банк акцияларын сатып алған күніне дейін он екі айдан астам) жатса (бұл норма Банкке жүгінген күнге дейін он екі айдан ерте емес Банк акционерлері болған тұлғаларға қолданылады).

Банк Басқармасының Төрағасы акционерге өзі сұратқан ақпаратты беруден бас тарту туралы шешім қабылдаған жағдайда, тиісті құрылымдық бөлімше акционерге бас тартудың себептері мен уәждері баяндалатын хабарлама жібереді.

80. Жылдық жалпы жиналысты өткізуге дайындық кезінде акционерлерге (олардың өкілдеріне) оларды жалпы жиналысқа қатысушылар ретінде тіркеу сәтінде осы Кодекске және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлерге акционерлердің жалпы жиналысын өткізу туралы хабарламада көрсетілген мекенжай бойынша материалдар ұсынылады.

§ 3. Корпоративтік басқару туралы есепті ұсыну

81. Банкке қолданылатын Ақпаратты ашу ережелеріне және Листинг ережелеріне сәйкес болуы мақсатында, Банктің бағалы қағаздарының халықаралық қор биржаларындағы сауда-саттыққа рұқсатының болуына байланысты, Банк жылдық есепке корпоративтік басқару туралы есепті қосады, нақты алғанда онда мынадай ақпарат ашып көрсетілуі мүмкін:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасында ескерілген корпоративтік басқаруға қойылатын талаптардан басқа, Банкте қосымша қолданыста болатын корпоративтік басқарудың барлық тәжірибелері туралы;

2) Банктің Директорлар кеңесінің, Басқармасының және бақылау органдары мен олардың комитеттерінің құрамы мен функциялары туралы;

3) қаржылық есептілікті жасау процестеріне қатысты ішкі бақылау жүйелері туралы.

Банк қор биржасының ішкі құжаттарында айқындалған тәртіппен және мерзімдерде «сақтау немесе түсіндіру» қағидатына сәйкес Үлгілік кодекс талаптарының сақталуы туралы ақпаратты ашады.

Банк корпоративтік басқару туралы есепке өзге де ақпаратты қосуға құқылы.

82. Корпоративтік басқару туралы есепті ұсыну тәртібі және оның мазмұны Ақпаратты ашу қағидаларында, Листинг қағидаларында және Банктің ішкі құжаттарында айқындалады.

9-тарау. Банктің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыру, оларға тәуелсіз бағалау жасау

§ 1. Тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыру

83. Тәуекелдерді басқаруда Банк сәйкестендіру, бағалау, бақылау және мониторинг тәсілдерін қолдануды қарастыратын тиісті тәуекелдерді басқару жүйесін жасайды.

Банктегі тәуекелдерді басқару жүйесі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнама талаптарына, оның ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерімен белгіленген талаптарға сәйкес келуді қарастырады.

Банктің Директорлар кеңесі, Банк Басқармасы, өзге де органдары мен құрылымдық бөлімшелері өз қызметтерін іске асырғанда тәуекелдерді басқару жүйесіне қойылатын талаптардың орындалуын қамтамасыз етеді.

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін құру мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актінің талаптарына сәйкес жүктелген міндеттерді тиімді орындау мақсатында Директорлар кеңесі Банктің уәкілетті алқалы органдары арқылы тәуекелдерді басқару, аудит, Қазақстан Республикасы заңнамасының және Банктің ішкі құжаттарының талаптарын орындау мәселелеріне мониторинг пен бақылауды жүзеге асырады.

84. Тәуекелдерді басқару жүйелерінің тиімділігін тәуелсіз, жан-жақты бағалауды Ішкі аудит қызметі жүзеге асырады.

§ 2. Ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыру

85. Директорлар кеңесі акционерлердің инвестициялары мен Банк активтерін қорғау мақсатында ішкі бақылау жүйесінің болуын қамтамасыз етеді.

86. Банк:

- 1) Банк қызметінің операциялық және қаржылық тиімділігіне;
- 2) сенімді, толық және уақтылы қаржылық және басқарушылық ақпаратқа;
- 3) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға қол жеткізу үшін ішкі бақылаудың тиімді жүйесін құруға ұмтылады.

Банк Банктің барлық қаржы-шаруашылық қызметін жүзеге асыру тәртібін күнделікті ішкі бақылау арқылы ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуге ұмтылады. Күнделікті ішкі бақылауды жүргізу үшін жауапкершілік Банктің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

87. Банктің ішкі бақылау жүйесінің барабарлығы мен тиімділігін бағалауды Ішкі аудит қызметі, сондай-ақ тәуелсіз аудиторлық ұйым жүзеге асырады.

§ 3. Ішкі аудит қызметі

88. Ішкі аудит қызметі – Банктің және еншілес ұйымдардың тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін тәуелсіз және объективті бағалауды, оларды жетілдіру жөнінде ұсынымдар беруді тәуекелге бағдарланған негізде жүзеге асыратын Банктің бөлімшесі.

89. Ішкі аудит қызметінің міндеттері мен функциялары Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде және Банктің ішкі құжаттарында айқындалады.

90. Ішкі аудит қызметі Банктің күнделікті жұмысынан тәуелсіз және оның филиалдары мен еншілес ұйымдарын қоса алғанда, Банк жүргізетін операциялардың барлық түрлеріне қол жеткізе алады. Банктің ішкі аудит қызметі аудит жүргізілетін қызметке және күнделікті ішкі бақылау рәсімінен тәуелсіз.

91. Ішкі аудит қызметі Банктің Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және есеп береді. Ішкі аудит қызметінің қызметкерлерін тағайындау тәртібі, Ішкі аудит қызметінің құрылымы мен құрамы, оның қызметкерлеріне қойылатын талаптар Директорлар кеңесі бекітетін Банктің ішкі қағидаларында айқындалған.

92. Банктің операциялар жасағаны туралы ақпарат пен материалдарды Ішкі аудит қызметіне ұсыну тізбесі мен тәртібі, сондай-ақ ақпаратты ұсынбағаны үшін Банктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жауапкершілігі Банктің тиісті ішкі қағидаларында белгіленеді.

93. Ішкі аудит қызметі Банктің сыртқы аудиторының кандидатурасы бойынша Аудит жөніндегі комитетке ұсынымдар беруге құқылы. Сыртқы аудиторды таңдау жөніндегі ұсыныс Аудит жөніндегі комитеттің қарауына ұсынылады.

§ 4. Сыртқы аудит

94. Бухгалтерлік есеп пен есептеменің, Банк қызметі туралы бастапқы құжаттардың және өзге де ақпараттың аудитін аудиторлық қызмет туралы заңнамаға сәйкес аудит жүргізу құқығы бар әрі Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына сай келетін аудиторлық ұйым жүзеге асырады.

95. Аудит жөніндегі комитет Қазақстан Республикасының заңнамасымен анықталған талаптарды ескере отырып, аудиторлық ұйымды тағайындау, қайта сайлау және оның өкілеттігін тоқтату бойынша ұсыныс жасайды, сонымен бірге бағалауды және сыртқы аудитормен шарт талаптарының талдауын жүзеге асырады. Егер Директорлар кеңесі Аудит жөніндегі комитеттің ұсыныстарын қабылдамайтын болса, аталған комитет өз ұсынысын жылдық есепке, сондай-ақ аудиторды сайлау және қайта сайлау бойынша ұсыныстарды қосып, ұсыныстарды негіздемелеу туралы өтінішпен бірге өзге құжаттарға енгізе алады; Директорлар кеңесі өзінің қарсылық білдіретін айқындама ұстану себебін атап көрсетуге тиіс.

Директорлар кеңесі акционерлердің жалпы жиналысында Банк аудиторын бекітуді қамтамасыз ету үшін қажетті шаралардың барлығын қолданады.

10-тарау. Дивидендтер

96. Дивидендтер акционерлік қоғамдардың өмір сүруі мен дамуының ажыратылмас бөлігі болып табылады. Қаржылық жағдайды жақсартумен қатар дивиденд саясатын оңтайландыру Банктің жалпы қаржылық даму стратегиясының негізгі көздерінің бірі, инвестициялық тартымдылықты арттыру құралы және Банктің инвесторлар үшін әл-ауқатының көрсеткіші болып табылады. Сауатты дивиденд саясаты және инвесторлардың мейлінше хабардарлығы Банктің ұзақ мерзімді дамуының негізгі факторы болып табылады.

Банктің акциялары бойынша дивиденд төлеу Қазақстан Республикасының заңнамасында, Банк Жарғысында және Банктің Дивидендтік саясатында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

Банк акционерлеріне ашық және түсінікті дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау тетігі мен тәртібін белгілеу, оларды төлеу мөлшерін, тәртібі мен мерзімдерін айқындау мақсатында Банктің Директорлар кеңесі Банктің Дивидендтік саясатын бекітеді.

97. Дивидендтік саясаттың негізгі мақсаты мыналарды қамтамасыз ету арқылы өз акционерлерінің әл-ауқатының өсуіне көмек беру болып табылады:

1) Банк акциялары бойынша дивидендтердің біртіндеп өсуі.

Банк осы мақсатты іске асыру үшін Банктің таза кірісінің (пайдасының) біртіндеп өсуін қамтамасыз етуге тырысады, бұл Банктің таза кірісін (пайдасын) осы мақсаттарға бағыттау арқылы төленетін дивидендтердің мөлшерін біртіндеп арттыруды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді;

2) Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтерді кепілді алуға акционерлердің құқықтарын сақтау.

Банк осы мақсатты іске асыру мақсатында Банк Жарғысында белгіленген Банктің артықшылықты акциялары бойынша кепілді дивидендті төлеуді қамтамасыз ету тетігін әзірледі, ол акционерлерге дивидендтер есептелгеннен кейін қалған Банктің пайдасын көруге мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, Банк резервтік капиталды қалыптастырды, оның қаражаты банктің табысы болмаған немесе жеткіліксіз болған жағдайда Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтер төлеуге бағытталуы мүмкін;

3) акционерлердің дивидендтерді уақтылы және толық алуы үшін қажетті жағдайлар жасау.

Банк акционерлерінің жалпы жиналысында жай акциялар бойынша дивидендтер төлеуді бастау күнін, жай акциялар бойынша тиесілі дивидендтердің мөлшерін және қажет болған жағдайда басқа да параметрлерді анықтау жолымен акционерлердің жай акциялар бойынша дивидендтерді уақтылы және толық алуы үшін Банк қажетті жағдайлар жасауды қамтамасыз

етеді. Бұдан басқа, артықшылықты акциялар бойынша дивидендтерді төлеу мерзімі басталғанға дейін бес жұмыс күні ішінде Банк қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсында Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген мәліметтерді көрсете отырып, дивидендтерді төлеу туралы ақпаратты қазақ және орыс тілдерінде жариялауға міндетті.

§ 1. Банк акциялары бойынша дивиденд төлеу тәртібі

98. Жыл қорытындысы бойынша жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу және артықшылықты акциялар бойынша кепілді мөлшерден асырып дивидендтер төлеу туралы шешім Банк акционерлерінің жалпы жиналысында есепті жылдың қорытындысы бойынша осындай дивидендтер төлеуді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мөлшерде кіріс болған кезде қабылданады.

Өткен жылдардағы бөлінбеген пайда есебінен Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешімді акционерлердің жалпы жиналысы қабылдайды.

Банк жай акциялар бойынша дивидендтерді Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтай отырып, акционерлердің жалпы жиналысының шешімі негізінде жылына екі реттен артық төлемейді.

Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешімді Банк акционерлерінің жалпы жиналысы дауыс беруге қатысатын Банктің дауыс беретін акцияларының жалпы санының қарапайым көпшілік даусымен қабылдайды.

Банктің Жарғысында белгіленген Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтердің кепілдік берілген мөлшерін төлеу Банк акционерлерінің жалпы жиналысының тиісті шешім қабылдауын талап етпейді және Банк Жарғысында көзделген тәртіппен және мерзімдерде жүзеге асырылады.

99. Банк акционердің жазбаша келісімі болған кезде Банк акциялары бойынша дивидендті бағалы қағаздармен жүзеге асырады: Банктің жарияланған акциялары немесе Банк шығарған облигациялар. Акционерлердің жалпы жиналысының қарапайым акциялар бойынша дивиденд төлеу туралы шешімінде банктің аталған бағалы қағаздармен дивиденд төлеу мүмкіндігі көрсетілуге тиіс.

Банктің артықшылықты акциялары бойынша бағалы қағаздармен дивиденд төлеу рұқсат етілмейді.

100. Банк ішінара ақшамен, ішінара бағалы қағаздармен, сондай-ақ әртүрлі бағалы қағаздармен (ішінара жарияланған акциялармен және ішінара шығарылған облигациялармен) төлеуді көздейтін аралас тәсілмен дивиденд төлеуге құқылы.

101. Дивиденд алуға құқығы бар Банк акционерлерінің тізімі Қазақстан Республикасының заңнамасында анықталған тәртіппен құрастырылуға тиіс.

Банк орналастырмаған немесе сатып алмаған акциялар бойынша, сондай-ақ сот немесе Банк акционерлерінің жалпы жиналысы оны тарату туралы шешім қабылдаған болса, Банк дивиденд есептеуді және төлеуді

жүргізбейді.

Банктің жай және артықшылықты акциялар бойынша төмендегідей жағдайларда дивиденд төлеуге құқығы жоқ:

1) Банктің меншікті капиталы теріс мәнге ие болғанда немесе Банктің меншікті капиталының мөлшері Банк акциялары бойынша дивиденд есептеу нәтижесінде теріс болса;

2) Егер Банк Қазақстан Республикасының сауықтыру және банкроттық туралы заңнамасына сәйкес төлем жасауға қабілетсіз немесе дәрменсіз болса немесе мұндай белгілер Банкте акциялар бойынша дивиденд төлеу нәтижесінде пайда болса;

3) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде қарастырылған жағдайларда.

Банк, олардың шығарылуы проспектісінде Банк Басқармасының, егер акциялар бойынша дивиденд есептеу пруденциалдық нормативтердің уәкілетті органның нормативтік құқықтық актінде белгіленген мағыналардан төмен төмендеуіне әкеп соқтыратын жағдайда, артықшылықты акциялар бойынша дивидендті есептемеу құқығы қарастырылатын артықшылықты акцияларды шығаруға құқылы.

102. Дивиденд осы Кодекстің 101-тармағының негіздері бойынша есептелмеген жағдайларды қоспағанда, акционер Банктің берешегінің пайда болу мерзіміне қарамастан алынбаған дивидендтерді төлеуді талап етуге құқылы. Банктің кінәсінен дивидендтер белгіленген мерзімде төленбеген жағдайда, Банк акционеріне ақшалай міндеттеме орындаған күнге немесе оның тиісті бөлігіне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің базалық мөлшерлемесін негізге ала отырып есептелетін тиесілі дивидендтер сомасы және өсімпұл төленеді.

103. Банктің жыл қорытындысы бойынша жеткілікті табысы, сондай-ақ өткен жылдардың бөлінбеген пайдасы болған кезде және акционерлердің жалпы жиналысы сайлаған аудиторлық ұйым растаған есепті жылдағы Банктің қаржылық есептілігі негізінде және Банк акционерлерінің Банктің табыстарына қатысу құқықтарын қамтамасыз ету мақсатында Банктің Басқармасы Банктің Директорлар кеңесінің алдында акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібіне Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы мәселені енгізу туралы өтінішхат туралы шешім қабылдауға құқылы. Өтінішхатқа Банк Басқармасы Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеуді және Банктің бір жай акциясына дивиденд есептеуді жүзеге асыру мүмкіндігінің негіздемесін қамтитын Банктің Директорлар кеңесі үшін түсіндірме жазбаны қоса беруге тиіс.

104. Дивиденд ретінде төлеуге ұсынылған Банк табысының мөлшерін анықтау және бір жай акцияның дивиденд есебі осы Кодекстің 101-тармағының талаптарын ескеріп жүргізілуге тиіс.

105. Банктің Директорлар кеңесіне жай акциялар бойынша дивиденд төлеу туралы ұсыныс жасаған кезде Банк Басқармасы ең алдымен Банктің есепті жылдағы табыс мөлшерін ескереді. Бұл табыс мұндай төлемді орындағаннан кейін де жыл аяғына болжанған Банк активінің өсімі кезінде бір

жыл бойы екінші деңгейлі банктер үшін уәкілетті орган белгілеген пруденциалдық нормативтерді сақтау үшін, сондай-ақ Банктің басқа қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін жеткілікті болуы қажет.

106. Банк Басқармасының өтінішхатын қарастырып, Директорлар кеңесі төмендегідей шешімдердің бірін қабылдауға құқылы:

1) Басқарманың өтінішхатын қанағаттандыру және акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібіне Банктің қарапайым акциялары бойынша дивиденд төлеу туралы мәселені енгізу;

2) Банктің қарапайым акциялары бойынша дивиденд төлеуге ұсынылған табыстың жалпы сомасының мөлшерін және Банктің бір қарапайым акциясына дивиденд мөлшерін қайта қарастыра отырып, Басқарманың өтінішхатын қанағаттандыру;

3) Басқарма өтінішхатын қанағаттандырудан бас тарту.

107. Банктің жай және артықшылықты акциялары бойынша кепілді мөлшерден жоғары дивиденд төлеу туралы түпкілікті шешім және бір жай акцияның дивиденд мөлшерін және Банктің артықшылықты акциясына кепілдіктен жоғары дивиденд мөлшерін Банк акционерлерінің жалпы жиналысы анықтайды.

Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылданған жағдайда жай акциялар бойынша дивиденд мөлшері осы Кодекстің 108-тармағының талаптарын ескеру арқылы белгіленуге тиіс.

Жыл қорытындысы бойынша қаржылық нәтижелерді ескере отырып Банк акционерлерінің жалпы жиналысы Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеудің орынсыздығы туралы шешім қабылдауға құқылы.

108. Артықшылықты акциялар бойынша есептелетін дивиденд мөлшері Банктің жай акциялары бойынша есептелетін дивиденд мөлшерінен кем болмауға тиіс. Банктің жай акциялары бойынша дивиденд мөлшері артықшылықты акциялар бойынша кепілді дивиденд мөлшерінен асып кеткен жағдайда Банк жай және артықшылықты акциялары бойынша төленетін дивиденд сомасын теңестіру мақсатында артықшылықты акциялар бойынша дивидендті толықтырып есептеуге міндетті.

109. Банктің Директорлар кеңесі Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтерді төлеуді бастау күнін белгілейді.

110. Дивидендтерді төлеу акционерлердің жалпы жиналысы Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдаған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік тоқсан күннен кешіктірілмей жүзеге асырылуға тиіс.

Банкте немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда, Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен және талап етілмеген ақшаны есепке алу үшін орталық депозитарийде ашылған шотқа мерзімдерде жүзеге асырылуға тиіс.

Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтер төлеу дивидендтер алуға құқығы бар акционерлердің тізімі жасалған күннен кейін тоқсан күннен кешіктірілмей жүзеге асырылуға тиіс.

Банкте немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда Банктің артықшылықты акциялары бойынша дивидендтер төлеу талап етілмеген ақшаны есепке алу үшін орталық депозитарийде ашылған шотқа уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен және мерзімдерде жүзеге асырылуға тиіс.

§2. Дивидендті бағалы қағаздармен төлеу

111. Банктің артықшылықты акцияларына иелік ететін, бағалы қағаздармен дивидендтер алуға ниет білдірген акционерді қоспағанда, Банк акционері Банктің бағалы қағаздарымен дивидендтер алуға келісімін баяндай отырып, Банкке тиісті жазбаша өтініш беруге тиіс.

112. Дивидендтер түрінде төленетін бағалы қағаздар санының есебі Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес бағалы қағаздар бойынша табыстарға салық салуды ескере отырып, акционерлердің жалпы жиналысы (жай акциялар бойынша) белгілеген бір акцияға шаққандағы дивидендтің мөлшеріне қарай есептеледі.

113. Банк акционерлері дивидендтер ретінде алуға мәлімдеген бағалы қағаздар саны Банк иелігіндегі бағалы қағаздар санынан асып кеткен жағдайда, акционерлерге көрсетілген бағалы қағаздармен дивидендтер төлеу оларға тиесілі Банк акцияларына барабар жүзеге асырылады. Бағалы қағаздармен төленбеген дивидендтердің бір бөлігі ақшамен төленеді.

114. Дивидендтер түрінде төленетін бағалы қағаздарды акционерлердің дербес шоттарына аудару Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен жүзеге асырылады.

§ 3. Банктің дивидендтік саясат және дивидендтерді есептеу тәртібі саласындағы стратегиясы

115. Банктің барлық акциялары бойынша дивиденд төлеу сомасының мөлшері Банктің инвестициялық мүмкіндіктерін жүзеге асыруды толық қамтамасыз ететін меншікті қаржы ресурстарын құрастырудағы Банк қажеттілігінің барлық есебі жүзеге асырылғаннан кейін Банктің таза пайдасы (өткен жылдардың бөлінбеген пайдасы) есебінен анықталады.

116. Банктің Басқармасы жыл соңына Банк активтерінің болжамды өсуі кезінде, осындай төлем жүргізілгеннен кейін екінші деңгейдегі банктер үшін уәкілетті орган белгілеген капитал жеткіліктілігінің нормативтері кезінде Банктің жыл бойы сақталуы үшін жеткілікті таза табысының қанағаттанарлық деңгейіне жеткен жағдайда, жай акцияларды ұстаушыларға жыл сайын дивидендтер төлеуге ниетті.

§ 4. Дивидендтерді төлемегені немесе уақытында төлемегені үшін жауапкершілік

117. Дивидендтерді төлеу он жұмыс күнінен артық кешіктірілген жағдайда Банктің Басқарма Төрағасы дивидендтерді төлеуді кешіктіру себептерін және дивидендтерді төлеуді кешіктіру себептерін жою бойынша қабылданып жатқан шараларды баяндай отырып бұл туралы барлық директорларға дереу хабарлауға міндетті.

Банктің Директорлар кеңесі дивидендтер төлеу бөлігінде акционерлердің жалпы жиналысының шешімін тиісінше орындамағаны үшін Банк Басқармасының Төрағасын және Банк Басқармасының басқа да мүшелерін жауапкершілікке тарту туралы шешім қабылдауға құқылы.

11-тарау. Корпоративтік жанжалды реттеу

118. Банктің жақсы іскерлік беделін сақтаудың маңыздылығын және корпоративтік жанжалдың аса қажетсіздігін ескере отырып, Банк корпоративтік жанжалдың алдын алу және реттеу тетіктерін өзі үшін әзірлеу қажет деп санайды.

§ 1. Жалпы қағидалар

119. Банк акционердің Банк қызметіне қатысуына байланысты пайда болған Банк акционері мен Банк органы арасындағы кез келген дау мен келіспеушілікті немесе акционерлер арасындағы Банк мүддесіне тиетін немесе тиюі мүмкін болатын даулар мен келіспеушілікті осы Кодекс шеңберіндегі жанжал деп мойындайды.

120. Корпоративтік жанжал пайда болған жағдайда, Банк өте қысқа мерзімде осы пайда болған жанжал жөнінде өз айқындамасын анықтайды, тиісті шешім қабылдайды және оны акционерлерге хабарлайды.

Банк өз айқындамасын анықтау кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына және Банк мүддесі мен барлық акционерлер мүдделерінің дұрыс үйлесуін қамтамасыз етуге сүйенеді.

121. Қажет болған жағдайда Банк жанжал тарабына, сотқа, уәкілетті орган мен басқа да мемлекеттік органдарға пайда болған жанжал бойынша істің нақты жағдайын анықтау үшін және оны Банк Жарғысы, осы Кодекс және Банктің ішкі құжаттарымен қарастырылған тәртіппен реттеу бойынша шешім қабылдау үшін қажетті ақпарат ұсынады.

122. Банк пайда болған корпорациялық жанжалды реттеу үшін өзіне байланысты барлық шараларды қолдануға және акционерлердің өз құқықтарын қорғау мен жүзеге асыруын қамтамасыз етуге міндеттенеді. Акционердің өтінішін қанағаттандырудан амалсыз бас тартқан жағдайда, Банк қолданыстағы заңнама қағидаларына қатал сүйенуге міндеттенеді.

123. Банк органдарының корпорациялық жанжалдарды қарау бойынша құзыреті, корпорациялық жанжал мәселесінің Банктің қай органының құзыретіне жататынына байланысты шектеледі.

124. Акционерлер арасында Банк мүддесіне тиюі мүмкін болатын корпорациялық жанжал пайда болған жағдайда, Банк осы жанжалды реттеу процесіне делдал ретінде қатысу үшін жанжал тараптарына жүгінуге құқылы. Сонымен қатар, Банк өзін кеңесші ретінде ұсынуға және тараптарға қажетті ақпарат пен құжаттар, қолданыстағы заңнама, Банктің ішкі құжаттарының ережелері бойынша кеңестер беруге құқылы.

§ 2. Корпоративтік жанжал бойынша Банк айқындамасын анықтау тәртібі

125. Корпоративтік жанжал пайда болғанда немесе осындай жанжалдың пайда болуына әкеп соқтыратын жағдай болғанда, тиісті құрылымдық бөлімшелер осы мәселені Банк айқындамасын анықтау және негізделген шешім қабылдау үшін қажетті құжаттар мен түсініктемелерді қоса отырып, үш жұмыс күнінен кешіктірмей Банк Басқармасының қарауына ұсынады.

126. Егер корпорациялық жанжал пайда болған немесе пайда болуы мүмкін болатын мәселе Банк Директорлар кеңесінің құзыретіне жататын болса, Банк Басқармасы осы мәселе бойынша тиісті құжаттарды қарап және өз айқындамасын тұжырымдап, Банктің Директорлар кеңесінің алдында Банк айқындамасын бекіту туралы өтініш жасайды.

127. Банк Директорлар кеңесі Басқарма өтінішін қарағаннан кейін келесі шешімдердің біреуін қабылдауға құқылы:

- 1) Басқарма ұсынған Банк айқындамасын бекіту;
- 2) Басқарма ұсынған Банк айқындамасын бекітуден бас тарту және корпоративтік жанжал бойынша Банктің басқа айқындамасын белгілеу.

128. Корпоративтік жанжалға қатысты Банк айқындамасын анықтау бойынша мәселе қаралған кезде:

- 1) жанжал тарабы;
 - 2) жанжал тарабының үлестес тұлғасы
- болып табылатын Басқарма мен Банк Директорлар кеңесінің мүшелері қатыспауға тиіс.

129. Корпорациялық жанжалға қатысты Банк айқындамасы жанжал тарабы (тараптары) болып табылатын Банк акционерлеріне аталған айқындама анықталған күннен кейін 3 жұмыс күні ішінде хабарлануы тиіс.

130. Банк жанжал тарабы болған жағдайда, Банк Басқармасы немесе Банк Директорлар кеңесі корпоративтік жанжал мәселесі бойынша Банк айқындамасын анықтаумен бірге Банктің жанжалды реттеу бойынша әрекеттерінің тізбесін бекітеді.

Корпоративтік жанжалдың тараптары болып табылатын акционерлердің келісімімен Басқарма және (немесе) Директорлар кеңесі (мүшелері) акционерлер арасындағы келіссөзге қатысуға, қарамағында бар және жанжалға қатысты ақпараттар мен құжаттарды акционерлерге ұсынуға,

Қазақстан Республикасының заңнама нормалары мен Банктің ішкі ережелер қағидаларын түсіндіруге, акционерлерге кеңестер және ұсыныстар беруге, акционерлердің қол қоюы үшін жанжалды реттеу туралы құжаттар пакетін дайындауға және Банк атынан өз құзыреті шегінде жанжалды реттеуге мүмкіндік беретін мөлшерде акционерлер алдында міндеттемелер қабылдауға мүмкіндіктері бар.

131. Корпорациялық жанжалды реттеу әрекеттерінің нәтижелері бойынша Банк жанжалды реттеу туралы келісімге қол қоюға құқылы.

12-тарау. Мүдделер қақтығысын және оны іске асыру тетіктерін басқару бойынша рәсімдер, сондай-ақ орындалуын бақылау

132. Банк қызметінде мүдделер қақтығысын барынша азайту рәсімінің тетігі Директорлар кеңесі бекітетін Банктің жекелеген ішкі нормативтік құжаттарымен («Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та мүдделер қақтығысын реттеу саясаты) реттеледі.

133. Директорлар кеңесінің келісімімен Директорлар кеңесінің мүшелері, соның ішінде тәуелсіз Директорлар «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Директорлар кеңесі туралы ереженің және Қазақстан Республикасының қолданылатын заңнамасының талаптарына сәйкес басқа заңды тұлғалардың органдарына тағайындала немесе сайлана алады және оларда лауазымды тұлға қызметін атқара алады.

134. Директорлар кеңесінің мүшесі Директорлар кеңесінің мүшелері мен Банк арасында мүдделер қақтығысына әкеп соқтыратын немесе оның пайда болуына әлеуетті тұрғыдан әкеп соқтыруы мүмкін іс-әрекеттерден тартынуы керек, ал мұндай мүдделер қайшылығы болған немесе пайда болған жағдайда – ол туралы ақпаратты Директорлар кеңесіне ашып көрсетуі және іс-әрекеттер жасаудың тәртібін сақтау үшін шаралар қолдануы керек.

135. Директорлар кеңесінің мүшесі Директорлар кеңесін мүдделілік бар мәмілені жасауға, сондай-ақ ол бекітіп қойған мәмілелер туралы ақпаратты ақпарат ашу үшін заңнамада белгіленген тәртіпте ашуға ниетті екені туралы жазбаша хабардар етеді.

136. Директорлар кеңесінің мүшесі шешім қабылдау кезінде олар бойынша мүдделер қақтығысы байқалатын мәселелер бойынша дауыс беруге қатыспайды. Бұл ретте Директорлар кеңесінің мүшесі Директорлар кеңесіне мүдделер қақтығысының болу дерегін, сондай-ақ оның пайда болу негіздемесін Директорлар кеңесінің отырысын жүзбе-жүз өткізетін кезде ауызша немесе сырттай дауыс беру нысанында шешім қабылдайтын кезде тиісті жазбаша хабарлама жіберу арқылы ашып көрсетеді.

137. Директорлар кеңесі осы Кодекске және Банктің ішкі қағидаларына сәйкес, акционерлер мен органдар, Банктің лауазымды тұлғалары мен акционерлер арасында туындайтын мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жүйесінің жасалуын қамтамасыз етеді.

Директорлар кеңесі лауазымды тұлғалар мен акционерлер деңгейінде ықтимал мүдделер қақтығысын, соның ішінде мүдделілік бар мәмілелер жасау

кезінде Банк меншігінің заңсыз пайдаланылуын және теріс пайдаланылуын қадағалайды және мүмкіндігінше жойып отырады.

138. Мүдделер қақтығысын басқару рәсімі ережелерінің бұзылуына Директорлар кеңесінің әрекет ету тетігі Банктің ішкі қағидаларымен реттеледі.

139. Банк қызметкерлері Банк қызметіне қатысты бұзушылықтар туралы, байланыс деректері Банктің ресми корпоративтік сайтында орналастырылған «сенім телефонын» пайдалану арқылы конфиденциалды негізде хабарлауға құқылы.

140. Банк қызметкерлері Банк қызметіне қатысты бұзушылықтар туралы «сенім телефонын» пайдалану арқылы конфиденциалды хабарлайтын рәсімдер Банк Басқармасы бекітетін Банктің ішкі нормативтік құжаттарында реттеледі.

13-тарау. Қорытынды ережелер

141. Осы Кодекс оны Банк акционерлерінің жалпы жиналысы бекіткен кезден бастап күшіне енеді.

142. Осы Кодекстің ережелерін Банк акционерлері, Банктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері орындауға міндетті.

143. Осы Кодекстің ережелерін бұзған тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады.

144. Егер осы Кодекстің бір немесе бірнеше тармақтары заңнаманы және (немесе) Жарғыны өзгерту салдарынан қолданылмайтын (жарамсыз) болған жағдайда, бұл осы Кодекстің қалған тармақтарын қозғамайды және олар Қазақстан Республикасының заңнамасына және Банк Жарғысына қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.